Sammanfattning av ändringar

1 Inledning, syfte och barnrättsperspektiv
Inledningen har reviderats och terminologin uppdaterats, bland annat från missbruk till skadligt bruk eller beroende.

Det har tydliggjorts att riktlinjen gäller personer och familjer som anlitas som uppdragstagare och inte personal som är anställd av kommunen för att verkställa en insats. Även ansvarsfördelningen mellan IFO och kommunens utförarverksamhet inom LSS, socialpsykiatri och övriga insatser har förtydligats.

Skrivningen om ekonomisk ersättning har förenklats och hänvisar i stället till särskilda styrdokument och aktuella rekommendationer från SKR.
Syftet har anpassats till riktlinjens bredare innehåll. Barnrättsperspektivet har också uppdaterats utifrån nya SoL med tydligare skrivningar om barnets bästa, rätt till information och delaktighet.

Anledning till revidering: Anpassning till aktuell terminologi och lagstiftning samt tydligare avgränsning, ansvarsfördelning och syfte.

2 Uppdragstagare
Avsnittet har strukturerats om och de olika uppdragstyperna har förtydligats.
Gode män och förvaltare har tagits bort som egen uppdragstyp eftersom dessa uppdrag hanteras av överförmyndarnämnden.

Kontaktperson har fått en tydligare beskrivning utifrån SoL och LSS. Kontaktperson som stöd vid umgänge skiljs nu tydligt från domstolsbeslutat umgängesstöd.

Särskilt kvalificerad kontaktperson har fått ett eget avsnitt som även beskriver övergången från 22 § LVU till ny lagstiftning och LIV från 2027. Kontaktfamilj enligt SoL och stödfamilj inom ramen för korttidsvistelse enligt LSS har skilts åt tydligare. Den tidigare generella angivelsen om antal dygn har tagits bort.

Umgängesstöd enligt föräldrabalken har fått ett eget avsnitt. Det framgår att umgängesstöd kan genomföras av anställd personal eller uppdragstagare och att riktlinjen endast gäller när en uppdragstagare anlitas.

Anledning till revidering: Tydligare beskrivning av vilka uppdrag som omfattas, deras rättsliga grund och skillnaden mellan olika uppdragstyper.

2.5 Familjehem, 2.6 Jourhem och 2.7 Särskilt förordnad vårdnadshavare
Familjehemsavsnittet har anpassats till definitionen i nya SoL. Nätverkshem, olika placeringsgrunder och familjehem enligt LSS har förtydligats. Bestämmelser om avtal och utbildning har lagts till och den tidigare skrivningen om att barn kan vara både tillfälligt och stadigvarande placerade i familjehem har tagits bort.

Jourhem har fått ett eget avsnitt. Även om Lekebergs kommun inte har jourhem i dagsläget framgår vad som gäller om kommunen framöver anlitar jourhem.

Avsnittet om särskilt förordnad vårdnadshavare, SFV, har utvecklats. Det har bland annat tydliggjorts i vilka situationer SFV kan bli aktuellt, att tingsrätten utser SFV, skillnaden mellan vårdnadsansvar och daglig omsorg samt frågor om råd, stöd och eventuell ersättning efter vårdnadsöverflyttning.

Anledning till revidering: Anpassning till aktuell lagstiftning och en mer fullständig beskrivning av familjehem, jourhem och SFV.

3 Stöd till uppdragstagare
Det har tydliggjorts att socialnämnden ska ge familjehem och jourhem råd, stöd och annan hjälp som de behöver. Socialstyrelsens allmänna råd om handledning och fortbildning har tydligare skilts från det lagstadgade stödansvaret.

Planeringen för familjehem har förtydligats och begreppet familjehem inom egen regi har ersatts med familjehem som kommunen anlitar direkt. Sexmånadersplaneringen har behållits. För konsulentstödda familjehem framgår att konsulentverksamheten kan svara för stöd enligt avtal, men att socialnämndens ansvar kvarstår.

Handledningsavsnittet har kortats och det tidigare gemensamma avsnittet ”Råd och stöd” har delats upp i rådgivning respektive stöd. Utbildningsavsnittet har också uppdaterats och förenklats.

Anledning till revidering: Tydligare ansvar och struktur samt bättre åtskillnad mellan handledning, rådgivning, stöd och utbildning.

4 Uppföljning och utvärdering
Avsnittet har utvecklats för att tydligare beskriva socialnämndens uppföljnings- och kvalitetsansvar. Det ska följas upp att uppdragstagaren fullgör sitt uppdrag enligt beslut, uppdragets innehåll, planering och avtal samt att uppdragstagaren fortsatt har förutsättningar att genomföra uppdraget. För familjehem och jourhem har uppföljningen av uppdragstagaren tydligare skilts från uppföljningen av det placerade barnets vård och situation. Hänvisning görs till separat riktlinje för placering av barn och unga utanför eget hem.

Uppföljningen omfattar kontaktperson, särskilt kvalificerad kontaktperson, kontaktfamilj, stödfamilj samt umgängesstöd när detta genomförs av en uppdragstagare. Miniminivån om uppföljande samtal minst en gång per halvår har behållits, samtidigt som det tydliggörs att uppföljning ska ske oftare när behov finns.

Anledning till revidering: Förtydliga socialnämndens ansvar för både stöd till uppdragstagaren och kvaliteten i genomförandet av uppdraget.

5 Referenser
Referensavsnittet har uppdaterats med aktuell och beslutad kommande lagstiftning, bland annat socialtjänstlagen (2025:400), LSS, LVU, lag (2026:1600) om omhändertagande för vård av barn och unga, LIV, föräldrabalken och barnkonventionslagen.

Även aktuella föreskrifter, allmänna råd och kunskapsstöd från Socialstyrelsen samt relevanta rekommendationer från SKR har lagts till.

Anledning till revidering: Uppdatera riktlinjens rättsliga och kunskapsmässiga grund.

Sammanfattning
Revideringen innebär att riktlinjen har utvecklats från att främst beskriva stöd till vissa uppdragstagare till att ge en mer heltäckande vägledning för socialnämndens arbete med uppdragstagare.

Riktlinjen tydliggör nu vilka uppdragstagare som omfattas, ansvarsfördelningen inom kommunen, uppdragens innehåll, stöd och utbildning samt socialnämndens ansvar för uppföljning och kvalitet. Den är samtidigt anpassad till aktuell och beslutad kommande lagstiftning.